

הפחתת הנטל הרגולטורי במשרד החקלאות ופיתוח הכפר – יבוא, ייעול הקצאת

גורמי ייצור ורישוי בענפי החקלאות

הצעה להחלטה

מחליטים,

בהמשך להחלטת ממשלה מס' 2118 מיום 24.10.2014, שעניינה "הפחתת הנטל הרגולטורי"; החלטת ממשלה מס' 1901 מיום 11.8.2016, שעניינה "מנגנונים משלימים להפחתת הנטל הרגולטורי"; החלטת ממשלה מס' 1584 מיום 4.5.2014, שעניינה "הגברת התחרות בשווקי החלב ובשר הבקר"; והחלטת ממשלה מס' 2318 מיום 11.12.2014, שעניינה "הגברת התחרות וייעול תהליכי האסדרה בתחום היבוא", להטיל על משרדי הממשלה לפעול כלהלן להפחתת הנטל הרגולטורי בתחומי יבוא מוצרים מן הצומח ומן החי ומכונות לשימוש חקלאי, רישוי והקצאת עובדים זרים בחקלאות:

רגולציה בתחום יבוא צמחים ומוצרים מן הצומח

א. להנחות את שר החקלאות ופיתוח הכפר (להלן - "השר") ואת מנהל השירותים להגנת הצומח ולביקורת במשרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן - "מנהל השירותים להגנת הצומח") ליישם את עקרונות התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום יבוא צמחים ומוצרים מן הצומח, בכפוף לסמכותם לפי דין, שהוכנה בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2118 מיום 22.10.2014. לוחות הזמנים לביצוע ההחלטה יהיו כדלקמן:

1. נוהל הארכת רישיונות שיקבע כי רישיונות שתוקפם פחות משנתיים – יוארכו לשנתיים; וכי רישיונות שתוקפם הוא שנתיים ומעל – יוארכו לעשר שנים, יפורסם ויכנס לתוקף עד ליום 1.2.2017.
2. נוהל שעניינו צמצום מספר המכולות מכל משלוח שעוברות בדיקה על-ידי השירותים להגנת הצומח ולביקורת בנמל ואיחוד משלוחים דומים לצרכי הפיקוח, יפורסם ויכנס לתוקף עד ליום 1.6.2017.
3. מנהל השירותים להגנת הצומח יפעל כדי ששיעור המשלוחים של תוצרת טרייה אשר עוברים בדיקה פיזית על-ידי השירותים להגנת הצומח ולביקורת בנמל יופחת ל-75%, ככל הניתן בהתאם למדיניות ניהול סיכונים, החל מיום 1.6.2017.
4. תיקון לתקנות הגנת הצומח (יבוא צמחים, מוצרי צמחים, נגעים ואמצעי לוואי), תשס"ט-2009, שעניינו הרחבת מספר הצמחים ומוצרים הצמחים שיבואם יהא פטור מרישיון וצמצום דרישות לביצוע בדיקות לנגעים (באמצעות תיקון התוספת השלישית והרביעית לתקנות), יוגש לאישור משרד המשפטים עד ליום 1.12.2017.
5. מנהל השירותים להגנת הצומח יפעל להכרה בשתי במעבדות פרטיות נוספות לצורך הבדיקות הנדרשות לביקורת ביבוא, עד ליום 1.12.2017.

רגולציה בתחום יבוא בעלי חיים ומוצרים מן החי

ב. להנחות את השר ואת מנהל השירותים הווטרinרים ובריאות המקנה במשרד החקלאות ופיתוח הכפר ("מנהל השירותים הווטרinרים") ליישם את עקרונות התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחומי הרגולציה על יבוא בעלי חיים ומוצרים מן החי, בכפוף

לסמכותם לפי דין, שהוכנה בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2118 מיום 22.10.2014. לוחות הזמנים לביצוע ההחלטה יהיו כדלקמן:

1. נוהל שעניינו אישור מקדים של מדינה לצורכי יבוא (Pre-Listing) ביבוא ביצים ומזון לבעלי חיים המכיל מוצרים מן החי, יפורסם ויכנס לתוקף עד ליום 1.3.2017.
2. נוהל שעניינו מתן פטור, במקרים חריגים, מחובת סימון בעברית ובאנגלית של מוצרי מזון לבעלי חיים לצורך השחרור על-ידי השירותים הווטרינרים מהנמל, בכפוף לבחינת צרכי הפיקוח וניהול סיכונים, יפורסם ויכנס לתוקף עד ליום 1.6.2017.
3. נוהל המצמצם את שיעור המשלוחים של בשר בהמות מיובא הנבדקים בנמלים על-ידי השירותים הווטרינרים, בהתאם לכללי הרגולציה האירופית (94/360/EC) לפי מדיניות מבוססת ניהול סיכונים, יפורסם ויכנס לתוקף עד ליום 1.12.2017.
4. תיקון לתקנות מחלות בעלי חיים (יבוא בשר), תשל"ד-1974, שעניינו התאמת היקף פעולות הפיקוח ואופיין, לרבות שיעור הבדיקות לבשר מיובא של בנמלים, לניהול סיכונים, ואישור מקדים של מדינה לצורכי יבוא (Pre-Listing) ביבוא בשר, יוגש לאישור משרד המשפטים עד ליום 31.12.2017.

ג. בהמשך לעבודת מטה בין-משרדית שעניינה ייעול הרגולציה בתחום יבוא בשר:

1. להנחות את השר, את שר הבריאות, את מנהל השירותים הווטרינרים ואת מנהל שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות לפעול להארכת תוקף חיי המדף של בשר בהמות מצונן והכל תוך שמירה על בריאות הציבור.
2. להנחות את מנהל שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות להגיש לממשלה את המלצות הוועדה המשותפת של משרד הבריאות ומשרד החקלאות ופיתוח הכפר, שהוקמה לצורך בחינת הארכת חיי המדף של בשר בהמות מצונן ליותר מ-45 ימים, (להלן – **הוועדה המשותפת**) עד ליום 1.2.2017.
3. ככל שהוועדה המשותפת תמליץ להאריך את תוקף חיי המדף של בשר בהמות מצונן, מנהל שירות המזון הארצי במשרד הבריאות יפרסם נוהל שיאמץ את המלצות הוועדה וייכנס לתוקף עד ליום 1.4.2017.
4. להנחות את הוועדה המשותפת לבחון את האפשרות להאריך את תוקף חיי המדף של מוצרים נוספים בהתאם לניהול סיכונים.

רגולציה בתחום יבוא טרקטורים וציוד חקלאי

ד. להנחות את השר ואת מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר (להלן – **"מנכ"ל המשרד"**) ליישם את עקרונות התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום יבוא ציוד חקלאי, שהוכנה בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2118 מיום 22.10.2014. לוחות הזמנים לביצוע ההחלטה יהיו כדלקמן:

1. נוהל יבוא טרקטורים התואם את הרגולציה האירופית יפורסם ויכנס לתוקף עד ליום 1.6.2017, וזאת ביחס ליבוא טרקטורים ממדינות בהן חל תקן זה. טיוטת נוהל בעניין יבוא טרקטורים ממדינות אחרות תגובש עד ליום 31.12.17.
2. משרד החקלאות ופיתוח הכפר יעביר למשרד הכלכלה והתעשייה בקשה לתיקון צו יבוא חופשי, התשע"ד-2014 ("**צו יבוא חופשי**") הכוללת רשימה מפורטת של פרטי מכס שמהם יוסר משרד החקלאות ופיתוח הכפר כרשות מוסמכת ליבוא של ציוד

חקלאי שאינו כלי רכב עד ליום 1.3.2017. בטרם העברת הבקשה לתיקון צו יבוא חופשי, יתבצע תיאום בין-משרדי ובו יבחן, בין היתר, הצורך בקביעת משרד ממשלתי אחר כרשות מוסמכת ליבוא הציוד החקלאי האמור.

ה. להנחות את השר ואת שר התחבורה והבטיחות בדרכים לערוך בשנת 2017 עבודת מטה בין משרדית במטרה לבחון את היתכנות העברת סמכויות הבדיקה ורישוי היבוא של טרקטורים ומכונות ניידות, ממשרד החקלאות ופיתוח הכפר אל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ואת הדרכים והמשאבים הדרושים לכך. השר ושר התחבורה והבטיחות בדרכים יפעלו כדי להסדיר את התחום בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2118 מיום 22.10.2014. המלצות ראשוניות בנושא יוגשו לוועדת השרים לענייני רגולציה עד ליום 1.7.2017.

רגולציה בתחום חלוקת מכסות יבוא

ו. להנחות את השר ואת מנכ"ל המשרד ליישם את עקרונות התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום חלוקת מכסות יבוא, שהוכנה בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2118 מיום 22.10.2014.

1. הממשלה רושמת לפנייה כי ביום 31.10.2016 פורסם נוהל חלוקת מכסות יבוא, שיישם את התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי במלואה.

2. הממשלה רושמת לפנייה כי מנכ"ל המשרד וראש רשות התקשוב הממשלתי הקימו ממשק אינטרנטי להגשת בקשות למכסות יבוא של תוצרת חקלאית, בהתאם לתכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום חלוקת מכסות יבוא.

רגולציה בתחום יבוא מיני דגים חיים

ז. להנחות את השר ואת מנכ"ל המשרד ליישם את עקרונות התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום יבוא מיני דגים חיים, שהוכנה בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2118 מיום 22.10.2014. לוחות הזמנים לביצוע ההחלטה יהיו כדלקמן:

1. משרד החקלאות ופיתוח הכפר יעביר למשרד הכלכלה והתעשייה עד ליום 1.2.2017 בקשה לתיקון צו יבוא חופשי הכוללת רשימה מפורטת של פרטי מכס, כך שדגים המפורטים בתוספת השלישית לתקנות הדיג, 1937 יהיו פטורים מרישיון יבוא לפי צו יבוא חופשי. משרד הכלכלה יעביר טיוטת תיקון כאמור למשרד המשפטים עד ליום 1.5.2017.

2. הממשלה רושמת לפנייה את הודעת השר כי בהתאם לסיכום עם משרד הבריאות, משרד החקלאות ופיתוח הכפר יידע את משרד הבריאות על משלוחי יבוא של רכיכות וחסרי חוליות למשך שנה ממועד תיקון צו יבוא חופשי.

3. הממשלה רושמת לפנייה כי האגף לדיג ולחקלאות מים במשרד החקלאות ופיתוח הכפר האריך את תוקף רישיונות היבוא מחצי שנה לשנתיים.

4. הממשלה רושמת לפנייה כי ביום 8.9.2016 וועדת הכלכלה של הכנסת אישרה את תקנות הדיג (תיקון), התשע"ו-2015, במסגרתו בוטלה הדרישה לרישיון יבוא עבור מיני הדגים המנויים בתוספת השלישית לתקנות הדיג, 1937.

ח. להנחות את שר הכלכלה והתעשייה להגיש למשרד המשפטים תיקון לצו יבוא חופשי, כדי להסיר את שירות המזון הארצי במשרד הבריאות כרשות מוסמכת עבור טובין המסווגים תחת פרטי מכס 0306, 0307 ו-0308 ומוגדרים "חיים – המיועדים לגידול,

רביה ונוי", עד ליום 1.5.2016.

רגולציה בתחום תכנון ובניה של מבנים חקלאיים

ט. להנחות את השר ואת מנכ"ל המשרד ליישם את עקרונות התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום תכנון ובנייה של מבנים חקלאיים, שהוכנה בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2118 מיום 22.10.2014. לוחות הזמנים לביצוע ההחלטה יהיו כדלקמן:

1. נוהל עדכני שיביא להפחתת דרישות המסמכים וצמצום מספר הגורמים המעורבים בתהליך, יפורסם עד ליום 1.3.2017.

רגולציה בתחום הקצאת עובדים זרים לחקלאות

י. להנחות את השר ואת מנכ"ל המשרד ליישם את עקרונות התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום הקצאת עובדים זרים לחקלאות, שהוכנה בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2118 מיום 22.10.2014. לוחות הזמנים לביצוע ההחלטה יהיו כדלקמן:

1. המפקד החקלאי יערך אחת לשלוש שנים.
2. במסגרת המפקד, לא יידרש חקלאי להעביר למשרד החקלאות ופיתוח הכפר מידע או מסמכים אשר מצוי בידי משרד החקלאות ופיתוח הכפר, יחידות הסמך שלו או בידי מועצות ייצור שבאחריותו.

רגולציה בתחום הסדרת מקצוע הרפואה הווטרינרית

יא. להנחות את השר ואת מנהל השירותים הווטרינריים ליישם את עקרונות התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום הסדרת מקצוע הרפואה הווטרינרית, שהוכנה בהתאם להחלטת הממשלה מס' 2118 מיום 22.10.2014. לוחות הזמנים לביצוע ההחלטה יהיו כדלקמן:

1. תיקון לתקנות הרופאים הווטרינריים (פרסומת אסורה), תשע"ב-2002, שעניינו צמצום המגבלות על פרסומת, יוגש לאישור משרד המשפטים עד ליום 1.10.2017.
2. תיקון לחוק הרופאים הווטרינריים, תשנ"א-1991 שעניינו שינוי מודל האכיפה המשמעתית והוספת אמצעי משמעת, יוגש לאישור משרד המשפטים עד ליום 1.5.2018.
3. תיקון לתקנות הרופאים הווטרינריים (אישור תואר מומחה ובחינות), תשנ"ו-1996 שעניינו ביטול הדרישה להתמחות במשרה מלאה, יוגש לאישור משרד המשפטים עד ליום 1.5.2018.

יב. כל פעולה תתבצע בכפוף לחובת הדיווח של מדינת ישראל לפי הסכמי ה-WTO, ובתוך כך גם בכפוף לחובה להודיע על שינויים שמשפיעים על סחר בינלאומי ומתן זכות לתגובה בתוך זמן סביר.

יג. יובהר, שאין בהחלטה זו כדי לגרוע מחובת הרגולטור המוסמך בכל מקרה להחליט בנושאים המפורטים בהחלטה על בסיס תשתית עובדתית מלאה, לאחר שמיעת עמדות בעלי העניין, בהתאם לשיקולים המדריכים את הרגולטור על-פי כל דין.

יד. האחריות למעקב אחר ביצוע החלטה זו מוטלת על אגף רגולציה במשרד ראש הממשלה.

דברי הסבר

רקע כללי

בתאריך 22.10.2014 קיבלה הממשלה את החלטה מס' 2118 שעניינה 'הפחתת הנטל הרגולטורי', אשר במסגרתה נדרשים משרדי הממשלה לבצע תכניות חומש להפחתת הנטל הרגולטורי. במסגרת תכנית החומש במשרד החקלאות ופיתוח הכפר, גובשו בשנת 2015 תכניות להפחתת הנטל הרגולטורי ב-17 תחומים, תחת אחריותם של שמונה רגולטורים:

1. השירותים הווטרינריים, מחלקת יבוא-יצוא: יבוא בשר, יבוא ביצים, יבוא דגים, יבוא מזון לבעלי חיים, יבוא חיות משק, יבוא חיות מחמד, יבוא תרכיבים (חיסונים) ויבוא מוצרים אחרים מן החי.
2. השירותים הווטרינריים: הסדרת מקצוע הרפואה הווטרינרית.
3. השירותים להגנת הצומח, אגף ההסגר: הערכת סיכונים ביבוא צמחים ומוצרים מן הצומח, הסגר ביבוא צמחים ומוצרים מן הצומח, והסגר לאחר השחרור מן הנמל.
4. אגף לדיג ולחקלאות מים: יבוא מיני דגים חיים.
5. שירות ההדרכה והמקצוע: יבוא ציוד חקלאי.
6. אגף סחר חוץ: חלוקת מכסות יבוא.
7. הרשות לתכנון (גורמי ייצור): הקצאת עובדים זרים לחקלאות.
8. הרשות לתכנון (תכנון ופיתוח הכפר): תכנון ובנייה של מבנים חקלאיים.

החלטה זו נועדה לתת תוקף לתכניות להפחתת נטל ולהבטיח תיאום בין-משרדי והקצאה של המשאבים הנדרשים לשם ביצועה.

סעיף א - יבוא צמחים ומוצרים מן הצומח

סעיף זה מנחה את שר החקלאות ופיתוח הכפר ואת מנהל השירותים להגנת הצומח ולביקורת לבצע את התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום יבוא צמחים ומוצרים מן הצומח, בכפוף לסמכותם לפי דין.

הרגולציה בתחום יבוא צמחים ומוצרים מן הצומח אינה מעודכנת, והיא מקשה על יבוא לישראל וכרוכה בעלויות גבוהות ליבואנים. התהליך המקדמי של "הערכת סיכונים ביבוא" למוצר חדש או ממדינה חדשה יכול להתמשך שנים ארוכות. ככלל, עד להשלמת שלב זה לא ניתן לייבא את המוצר לישראל (למעט במקרים חריגים וספציפיים). גם לאחר האישור המקדמי, התהליך הרגולטורי מרובה שלבים ומחייב בדיקות רבות.

במסגרת התכנית הרגולטור יעבור לפיקוח מבוסס ניהול סיכונים גם במישור זה של פעילותו. לפי שיטה זו תבחן רמת הסיכון של כל משלוח (ההסתברות לאי-תקינות וחומרת הנזק במקרה של אי-תקינות), והיקף הבדיקה ומאפייניה יקבעו בהתאם לרמת הסיכון של אותו משלוח. במסגרת התכנית הרגולטור נדרש לפעול לכך ששיעור הבדיקות הפיזיות של משלוחי תוצרת טרייה יופחת מ-100% ל-75%, ככל שניתן, כבר בשנת 2017, בהתאם לתכנית לניהול הסיכונים.

בנוסף, במישור הקלת הדרישות הבירוקרטיות, התכנית כוללת צעדים דוגמת הרחבת רשימת המוצרים שייבואם יהיה פטור מרישיון, הארכת תוקף רישיונות היבוא, הכרה במעבדות פרטיות נוספות והרחבת ההסתייעות בהן לצורך בדיקת משלוחי היבוא, הגדרת מסגרת זמן

להשלמת הליך הערכת הסיכונים, ייעול תהליך הבדיקה, צמצום בדיקות כפולות בנמלים, ביטול בדיקות מעבדה מנדטוריות שמבוצעות כיום גם ללא חשד לנגע במשלוח וסדרת צעדים נוספים שנועדו לפשט את התהליך, לחסוך עלויות ולשפר את הבהירות בממשקי העבודה של המפוקחים מול הרגולטור.

התכנית צפויה להביא לקיצור זמני ההמתנה ב-45% ולצמצום של 45% בעלויות הישירות של הרגולציה. הפחתת העלויות הבירוקרטיות הישירות צפויה להסתכם בכ- 102 מיליון ₪ בשנה.

סעיף ב - יבוא בעלי חיים ומוצרים מן החי

סעיף זה מנחה את שר החקלאות ופיתוח הכפר ואת מנהל השירותים הווטרינרים לבצע את התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחומי הרגולציה על יבוא בעלי חיים ומוצרים מן החי. הרגולציה כוללת את התחומים הבאים: בשר, ביצים, דגים (שלא לצורכי מאכל), מספוא, חיות משק, חיות ומחמד, מוצרים שונים מבעלי חיים ורכיבים. אחד הצעדים המרכזיים בתכנית זו הוא ייעול תהליך האישור המקדים למפעלי היצור במדינת המקור: בשר (בתי מטבחיים), ביצים (תחנות מיון) ומוצרים שונים מבעלי חיים (מפעלי מזון לבעלי חיים ומפעלים להפקת מוצרים שונים). כיום אישור המפעלים נעשה באופן פרטני עבור כל מפעל בנפרד. במסגרת התכנית יאמץ הרגולטור מדיניות "Pre-Listing", במסגרתה הרגולטור יעסוק באישור מערך הפיקוח של כלל מדינת המקור, ויסמך את הרשויות המוסמכות לאשר מפעלים בהתאם לדרישות שיציב הרגולטור הישראלי. כך מספר תהליכי האישור תופחת משמעותית ובהתאם, זמני ההמתנה לאישור מפעלים יפחתו באופן דרמטי, לצד הגדלת מספר המפעלים המאושרים ליבוא לישראל.

בנוסף, בענף יבוא מוצרי המספוא (מזון לבעלי חיים), המהווה 22% ממשלוחי היבוא, הרגולטור דורש לסמן את מוצרי המספוא בעברית או באנגלית כתנאי לשחרור הסחורה מן הנמל. דרישה מטילה עלויות גבוהות בשל השהות הממושכת בנמל לשם סימון המוצרים. על כן הוחלט לבטל דרישה זו, ולזהות את הסחורה באמצעות מספר אצווה.

בנוסף, במסגרת התכנית הרגולטור יתאים את אחוז המשלוחים הנבדקים ואת שיטת הבדיקה לנהוג בקהילייה האירופית (94/360/EC). בנוסף, הרגולטור יאמץ מדיניות בדיקה המבוססת על ניהול סיכונים שתתבסס על זהות היבואן, זהות היצרן, זהות הסחורה המיובאת וקריטריונים נוספים, שתאפשר להתאים את שיעור ואופן הבדיקה לרמת המסוכנות של המשלוח.

התכנית צפויה להביא לקיצור זמני ההמתנה ב-50% ולצמצום של 56% בעלויות הישירות של הרגולציה. הפחתת העלויות הבירוקרטיות הישירות צפויה להסתכם בכ- 37 מיליון ₪ בשנה.

סעיף ג – הארכת תוקף חיי המדף של בשר מצונן

משך תוקף חיי המדף של בשר מצונן המיובא מחו"ל עומד כיום על 45 יום. אורך חיי המדף הקצר בישראל מאפשר יבוא בדרך היס של בשר מצונן רק ממדינות קרובות גיאוגרפית, ובעיקר מאירופה. משלוח ימי מארצות הברית, דרום אמריקה, דרום אפריקה ואוסטרליה אורך כארבעה שבועות ולכן משך חיי מדף של 45 יום מונע יבוא בדרך היס מאותן מדינות.

היוזמה להאריך את תוקף חיי הבשר המצונן מתבססת על התאמת תוקף הבשר לזה המקובל במדינות המפותחות וכן על ממצאי מחקר שנערך בארגנטינה ובחן את אורך חיי המדף של בשר מוכשר.

הארכת תוקף חיי המדף של בשר מצונן צפויה להביא לפתיחת שוקי יבוא רבים של בשר מצונן לישראל. בנוסף, היא צפויה לסייע במתן מענה לביקושים הגוברים והולכים לבשר טרי, באמצעות אספקת בשר איכות במחיר תחרותי. כמו כן, לרפורמה צפויה גם השפעה משמעותית בתחום צער בעלי חיים, בכך שהיא תצמצם את כמות משלוחי בעלי החיים המיועדים לשחיטה. משלוחים אלו גורמים צער רב לבעלי החיים המובלים בהם.

סעיף ד – יבוא טרקטורים וציוד חקלאי

סעיף זה מנחה את שר החקלאות ופיתוח הכפר ואת מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר לבצע את התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום יבוא ציוד חקלאי. כיום משרד החקלאות אמון על מתן רישיונות והיתרי יבוא של ציוד חקלאי: טרקטורים, מכונות ניידות וציוד חקלאי אחר שאיננו ממונע (למשל: מכסחות דשא ומכונות חליבה). במסגרת התכנית נמצא כי פיקוח על ציוד מכני איננו בתחום התמחותו של הרגולטור ואינו מבוסס בחקיקה ספציפית המסמיכה את הרגולטור לבצע אסדרה מקיפה של התחום. בנוסף, המצב הנוכחי מביא לאנומליה בה ציוד חקלאי המיוצר בישראל אינו מפוקח כלל על ידי משרד החקלאות ופיתוח הכפר, בעוד שציוד מיובא- כפוף לפיקוח של המשרד. על כן מוצע להחליט על הסרת האחריות של משרד החקלאות מפיקוח על ציוד חקלאי אחר. צעד זה ייעשה בתיאום עם משרד הכלכלה והתעשייה, במהלכו ייבחן גם הצורך להעביר את הפיקוח למשרד הממשלתי המתאים.

התכנית צפויה להביא לקיצור זמני ההמתנה ב-87% ולצמצום של 98% בעלויות הישירות של הרגולציה. הפחתת העלויות הבירוקרטיות הישירות צפויה להסתכם בכ- 38 מיליון ₪ בשנה.

סעיף ה – העברת סמכות האסדרה של טרקטורים ומכונות ניידות חקלאיות למשרד

התחבורה

כאמור לעיל, רישוי היבוא של טרקטורים ומכונות ניידות המיועדים לחקלאות, נמצא בתחום אחריותו של משרד החקלאות. סמכותו של משרד החקלאות ופיתוח הכפר אינה מבוססת בחקיקה ספציפית המסמיכה את הרגולטור לבצע אסדרה מקיפה של התחום. הקביעה היחידה בנושא מצויה בצו יבוא חופשי שהתקין שר הכלכלה והתעשייה ואשר קובע כי רשויות מוסמכות במשרד החקלאות ינפיקו רישיונות יבוא או אישורים לכלי הרכב שבנדון וזאת באמצעות נהלים פנימיים. עם זאת, רישוי היבוא של יתר כלי הרכב, ובהם גם טרקטורים וציוד צמ"ה, מצוי בסמכות משרד התחבורה והבטיחות בדרכים. איחוד תהליך הרישוי אצל משרד אחד שמתמחה בתחום יפחית את עלויות הרגולציה וימנע כפילויות וסתירות. צעד זה יצמצם את מספר הגורמים והתהליכים – ובכך יקל הן על משרדי הממשלה והן על הציבור. בשל מרכזיות נושא התקינה יש היגיון רב בריכוז הרגולציה על-ידי משרד התחבורה שמתמחה בתחום זה. נקודה זו מתחדדת לאור העובדה שאין למשרד החקלאות מומחיות בתקינה תחבורתית בין-לאומית.

על כן מוצע, להנחות את השר ואת שר התחבורה והבטיחות בדרכים לערוך בשנת 2017

עבודת מטה בין משרדית במטרה לבחון את היתכנות העברת סמכויות הבדיקה ורישוי היבוא של טרקטורים ומכונות ניידות, משרד החקלאות ופיתוח הכפר אל משרד התחבורה והבטיחות בדרכים ואת הדרכים והמשאבים הדרושים לכך. המלצות ראשוניות בנושא יוגשו לוועדת השרים לענייני רגולציה עד ליום 1.7.2017.

סעיף 1 – חלוקת מכסות יבוא

סעיף זה מנחה את שר החקלאות ופיתוח הכפר ואת מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר לבצע את התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי בתחום חלוקת מכסות יבוא בפטור ממכס או במכס מופחת. הרגולציה בתחום עמוסה בדרישות בירוקרטיות.

במסגרת התכנית, הרגולטור יפסיק את השימוש בפקס ויעבור לתקשורת אלקטרונית באמצעות מערכת ממוחשבת. הרגולטור ישים דגש על חלוקת המכסות מראש ככל שניתן, על מנת להקנות ליבואנים וודאות ולאפשר להם יכולת תכנון מוקדם וגמישות עסקית מול הספקים בחו"ל. על מנת להוזיל את עליות היבוא ולייעל את התהליך, הכמויות המחולקות במסגרת המכסות יוגדלו ויותאמו להיקף שניתן ליבוא בפועל. למניעת עודפי היצע, תנודתיות במחירים ועיוותים בשוק, מכסות המתאפיינות בביקוש גבוה לא יחולקו בפעימה אחת אלא יפוצלו למספר פעימות במהלך השנה. במטרה לעודד תחרות וכניסה של שחקנים נוספים למקטע היבוא של תוצרת חקלאית טרייה הרגולטור ישריין 10% מן המכסות המתאפיינות בביקוש גבוה, עבור יבואנים חדשים. התכנית צפויה להפחית את עלויות היבוא לישראל, לצמצם עיוותים במסחר וכן לעודד יזמות ותחרות.

התכנית צפויה להביא לקיצור זמני ההמתנה ב-91% ולצמצום של 94% בעלויות הישירות של הרגולציה. הפחתת העלויות הבירוקרטיות הישירות צפויה להסתכם בכ- 3.6 מיליון ₪ בשנה. כמו כן, סעיף זה מנחה את מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר ואת ראש רשות התקשוב הממשלתי להקים ולהפעיל ממשק אינטרנטי להגשת בקשות למכסות יבוא של תוצרת חקלאית. הממשק האינטרנטי צפוי לייעל את תהליכי העבודה של הרגולטור ולחסוך עלויות בירוקרטיות רבות לציבור היבואנים, כמפורט לעיל.

סעיף 2 - יבוא מיני דגים חיים

סעיף זה מנחה את שר החקלאות ופיתוח הכפר ואת מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר לבצע את התכנית להפחתת הרגולציה בתחום יבוא מיני דגים חיים. במסגרת התכנית, הרגולטור יפעל לצמצום חובות בירוקרטיות ולשיפור האכיפה באמצעות מעבר ממשטר של רישיונות למשטר של נורמה ברת אכיפה. הרגולטור יבטל את החובה לקבל רישיון כתנאי ליבוא מיני דגים חיים. במקום חובת הרישיון, תפורסם בתקנות רשימת מיני דגים שיבואם לישראל מותר. יבואנים לא יידרשו לקבל אישור מראש. ביטול משטר הרישיונות יאפשר לרגולטור להקדיש יותר משאבים לפיקוח וכך גם תשתפר הזמינות של הרגולטור עבור הציבור.

בנוסף, האיסור על יבוא מינים אסורים יורחב לאיסור על יבוא ואחזקה של מינים אסורים. כך מערך הפיקוח של הרגולטור יוכל לבצע פעולות פיקוח ואכיפה בכל רחבי ישראל ולא רק בנמלי הכניסה לישראל. צעד זה יביא לשיפור האכיפה וימנע עיכוב של משלוחים – אשר עלול

לגרום נזק רב לדגים במשלוח.

התכנית צפויה להביא לקיצור זמני ההמתנה ב-69% ולצמצום של 67% בעלויות הישירות של הרגולציה.

סעיף ח – עדכון צו יבוא חופשי – יבוא למטרת גידול, רבייה ונוי

יבוא של דגים למטרות גידול ורבייה או למטרות נוי, הוא באחריות משרד החקלאות ופיתוח הכפר ולא באחריות משרד הבריאות.

על מנת להשלים את חלוקת הסמכויות בין המשרדים יש לתקן את צו יבוא חופשי (שבאחריות שר הכלכלה) ולקבוע כי יבוא של מספר מינים ימיים וחסרי חוליות המיובאים למטרות גידול, רבייה ונוי – לא יהיה באחריות משרד הבריאות.

סעיף ט – תכנון ובנייה של מבנים חקלאיים

סעיף זה מנחה את שר החקלאות ופיתוח הכפר ואת מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר לבצע את התכנית להפחתת הרגולציה בתחום תכנון ובנייה של מבנים חקלאיים. כיום, חקלאי נדרש להגיש חוות דעת מקצועית ממשרד החקלאות כתנאי לאישור בקשה להיתר בניה. תהליך זה התאפיין בחוסר אחידות, בחובות בירוקרטיות רבות ובמשכי זמן ארוכים.

במסגרת התכנית, הנהלת המשרד תנחה את מחוזות המשרד ליצור תהליך אחיד, בהיר ועקבי. יבוטלו דרישות להצגת אישורים ומסמכים הקיימים בידי המשרד וגופים שבאחריותו. כתחליף לכך, המשרד יפעל ישירות מול אותם הגורמים לקבלת המידע. בנוסף, יצומצמו הדרישות להציג אישורים מגורמים חיצוניים ושורה של דרישות מידע יצומצמו למקרים מוגדרים. התכנית משתלבת עם הרפורמה הכללית ברישוי תכנון ובנייה, ועם המעבר למערכת "רישוי זמין".

התכנית צפויה להביא לקיצור זמני ההמתנה ב-54% ולצמצום של 69% בעלויות הישירות של הרגולציה. הפחתת העלויות הבירוקרטיות הישירות צפויה להסתכם בכ- 6.6 מיליון ₪ בשנה.

סעיף י – הקצאת עובדים זרים לחקלאות

מכסת העובדים הזרים בענף החקלאות נקבעת בהחלטות ממשלה.

התנאים למתן התרים להעסקת עובדים זרים בענף החקלאות נקבעים על ידי רשות האוכלוסין ההגירה שבמשרד הפנים. הסמכות למתן היתר להעסקת עובד זר ולקביעת תנאי ההיתר, מסורה לממונה האחראי על מתן היתרים, או לעובד משרד הפנים מטעמו, מכוח סעיף 1 לחוק עובדים זרים, התשנ"א-1991.

משרד החקלאות הוא הגוף הממליץ בפני הממונה על כמות ההיתרים להעסקת עובדים זרים הדרושה לכל חקלאי המגיש בקשה להעסקת עובדים זרים בחקלאות.

תנאי סף לקבלת המלצה להעסקת עובדים זרים בענף החקלאות, הוא הגשת חוברת מפקד, המשמשת בסיס לחישוב מספר ההיתרים הדרושים לכל חקלאי. החוברת מוגשת לכל אחד מחמשת מחוזות משרד החקלאות, בהתאם למיקום המשק החקלאי של מגיש הבקשה.

שיטת ההקצאה הקיימת מטילה עומס בירוקרטי אדיר וכן עלויות גבוהות אשר נובעים בעיקר מהצורך לערוך מדי שנתיים מפקד חקלאי לשם איסוף מידע ונתונים פיננסיים אודות היקף הפעילות החקלאית, לצורך חלוקת המכסה השנתית של עובדים זרים לציבור החקלאים. לפי המוצע, ינקטו המשרדים בצעדים לשינוי מנגנון ההקצאות הפרטניות להעסקת עובדים זרים, תוך יצירת כלים להעסקה מבוקרת והוגנת, במטרה להביא ליעילות כלכלית במשק החקלאי, הפחתת תשומות ייצור והוזלת יוקר המחייב.

כשלב ראשון, מוצע להפחית תדירות קיום המפקד החקלאי מפעם בשנתיים לפעם בשלוש שנים. במסגרת זו מוצע לתקן את חוברת המפקד באופן בו יצומצמו דרישות המידע מהחקלאים, בין היתר, באמצעות שימוש בנתונים הקיימים בידי המשרד כגון שימוש בטכנולוגיות מיפוי (GIS) ואיסוף מידע מתאגידים סטטוטוריים ומועצות ייצור. באמצעות צעדים אלו יופחתו העלויות הישירות הנובעות מבירוקרטיה והתהליך עבור החקלאי יהיה פשוט יותר.

ייעול התהליך הקיים צפוי להפחית 54% מהעלויות הישירות ולחסוך כ-14 מיליון ₪ בשנה למשק.

סעיף יא – הסדרת מקצוע הרפואה הווטרינרית

סעיף זה מנחה את שר החקלאות ופיתוח הכפר ואת מנהל השירותים הווטרינרים לבצע את התכנית להפחתת הנטל הרגולטורי ברגולציה שעניינה הסדרת מקצוע הרפואה הווטרינרית. במסגרת התכנית המשרד יפעל לשפר את הרגולציה ולהפחית את הנטל הרגולטורי המוטל על ציבור הרופאים הווטרינרים ועל הציבור הרחב.

לצורך כך, יוקם מסלול חדש להתמחות ברפואה ווטרינרית, שיאפשר התמחות במקביל לעבודה כרופא ווטרינר. מסלול זה יאפשר לרופאים לרכוש רמה מקצועית גבוהה יותר וירחיב את מספר המומחים במקצועות השונים.

במישור המשמעותי, יצומצמו המגבלות על פרסום – ובכך יופחתו ההגבלות הממשלתיות על שוק הרופאים הווטרינרים. לצד זאת, יורחבו אמצעי הענישה שניתן להטיל – כך שניתן יהיה להטיל קנסות, אמצעי של שלילת רישיון על תנאי ואמצעי של התליית רישיון על תנאי.

המשרד יפעל לשיפור התהליכים והמוסדות העוסקים בדין משמעותי. הסמכות להגיש קובלנות תועבר ללשכה המשפטית, וועדת המשמעת תוסמך להטיל אמצעי משמעת ולא תידרש החלטת שר בכדי להטיל אמצעי משמעת.

אחד העומסים שזוהו הוא ריבוי תלונות בגין "התנהגות הפוגעת בכבוד המקצוע". כך למשל, חלק מהתלונות עוסקות בסכסוכים כספיים גרידא. כדי להתמודד עם תופעה זו, יפורסם גילוי דעת משפטי, שיבהיר בגין אילו סוגיות יוגשו קובלנות, ובאילו סוגיות לא תהיה התערבות וענישה ממשלתית. כך המשרד יוכל להתמקד במקרים חמורים ובעייתיים שיש להם זיקה ישירה למקצוע הרפואה הווטרינרית ולהעניק וודאות רבה יותר.

התכנית אינה צפויה להפחית עלויות רגולציה ישירות. התכנית מתמקדת בהפחתה איכותנית של עומסים רגולטוריים שונים, שיוצרים עלויות עקיפות ועלויות משקיות.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

התכניות להפחתת הנטל הרגולטורי במשרד החקלאות ופיתוח הכפר צפויות להפחית 14,571,100 ₪ (11%) בעלויות הישירות הנובעות מדרישות הרגולציה ו-166,527,139 ₪ (50%) בעלויות הישירות הנובעות מבירוקרטיה. בסך הכל התכניות שגובשו בשנת 2016 צפויות לחסוך למשק 181,098,239 ₪. התכנית צפויה לקצר זמני המתנה לאישורים רגולטוריים שונים ובכך לחסוך למשק 349,362 ימי המתנה בשנה.

התכניות שמוביל משרד החקלאות כוללות רפורמות שיובילו להוזלת יוקר המחיה בעקבות שורה של צעדים שמטפלים בתהליכי היבוא של מוצרים מן הצומח ומן החי. בנוסף, לחיסכון בהוצאות לציבור, התוכניות יעודדו כניסה של שחקנים חדשים למקטעי היבוא ובכך יגבירו את התחרות ויפחיתו את הריכוזיות.

התכניות בתחומי התכנון ובנייה והקצאת העובדים הזרים צפויות להפחית את העלויות עבור החקלאים, לעודד צמיחה ולהביא לייעול ענף החקלאות.

תקציב

לא רלוונטי.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי.

עמדת שרים אחרים שהצעה נוגעת לתחום סמכותם

משרד ראש הממשלה – מאשר.

משרד המשפטים – מאשר.

משרד האוצר - מאשר.

משרד הבריאות – התקבלו הערות לחלק מהנושאים הכלולים בהצעת ההחלטה, והוטמעו בנוסח.

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים – מאשר.

משרד הפנים – מאשר.

משרד הכלכלה והתעשייה – תואם מול גורמי המקצוע, שמאשרים ותומכים בהצעת ההחלטה. עד למועד הגשת הצעת ההחלטה לא התקבלה עמדת השר.

משרד הרווחה והשירותים החברתיים – מאשר.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

הצעה זו מהווה יישום של החלטת ממשלה מס' 2118 מיום 24.10.2014, שעניינה "הפחתת הנטל הרגולטורי" ושל החלטת ממשלה מס' 1901 מיום 11.8.2016, שעניינה "מנגנונים

משלימים להפחתת הנטל הרגולטורי".

הצעה זו תואמת את החלטת ממשלה מס' 1584 מיום 4.5.2014, שעניינה "הגברת התחרות בשוקי החלב ובשר הבקר"; ואת החלטת ממשלה מס' 2318 מיום 11.12.2014, שעניינה "הגברת התחרות וייעול תהליכי האסדרה בתחום היבוא".

הצעה זו מבטלת את החלטת ממשלה מס' 1080 מיום 18.12.2013, שעניינה "הקצאת מכסת עובדים זרים לחקלאות החל מיום 1 בינואר 2014"; וכן את החלטת ממשלה מס' 4408 מיום 15.3.2012, שעניינה "עובדים זרים בענף החקלאות".

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתה של היועצת המשפטית של משרד החקלאות ופיתוח הכפר מצורפת להצעת ההחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי: 01ביצועי.

תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה.

חתימת השר המגיש

מוגש על ידי שר החקלאות ופיתוח הכפר

כ"ח כסלו, תשע"ז
28 דצמבר, 2016